

BENEGYIKT SZÁRNOV

Vlagyimir Kornyilov verseiről

Vlagyimir Kornyilov 1928. június 29-én született az ukrajnai Dnyepropetrovszkban. Ifjúságát azonban Moszkvában töltötte. 1945-ben, amikor még tizennyolc éves sem volt, felvették a Gorkij Irodalmi Főiskolára, melyet 1950-ben fejezett be. A főiskola után a hadseregben szolgált, majd geológus-expedícióval a Jakutföldre utazott.

Első verseit 1953-ban publikálta. De az olvasóhoz vezető további útja nem volt könnyű. Első verseskötete a „Prisztany” (Kikötő) tizenegy évvel később, 1964-ben jelent meg. 1967-ben adták ki „Vozraszt” (Életkor) című második verseskötetét. Egyébként, még az első verseskötete megjelenése előtt, 1961-ben a „Tarusszkije sztranyici” (Taruszai lapok) című antológiában közreadta „Sojzor” (Sofőr) című elbeszélő költeményét, amelyben kétségtelen epikai tehetségről tett tanúbizonyságot. Kornyilov figyelmes olvasója előtt már akkor világos volt, hogy a szerző feltétlenül prózát fog írni.

De a prózaíró Kornyilov útja még nehezebbnek bizonyult, mint a költő Kornyilové. Eddig csak egy könyvet sikerült megjelentetnie: „Szkazaty nye zselaju!” (Nem kívánok válaszolni!) címmel egy kisregényt Viktor Obnorszkijről, az orosz munkásforradalmárok, a szociáldemokrácia előfutárainak egyikéről.

1986 novemberében, tizenhét esztendőes megszakítás után, a Znamja című folyóirat közölte Kornyilov terjedelmes lírai versciklusát. Ezt a publikációt hamarosan követték a többiek: a Novij Mirben, az Ogonyokban, a Druzba Narodovban, a Szelszkaja Mologyozsban, s ismét a Znamjában. Nem egészen egy év alatt a moszkvai folyóiratok lapjain mintegy hatvan verse látott napvilágot.

Már a legelső publikációk figyelmet keltenek. A kritika „Kornyilov visszatérése”-ről, mint a jelenkori orosz költészet „nagy eseményéről” beszélt.

Mi is váltotta ki ezt a gyors és viharos sikert?

Itt akaratlanul Nyikolaj Usakov szállóigévé vált sorai jutnak eszünkbe:

Minél hosszabb a hallgatás,
Annál meghökkentőbb a szó.

Ez a magyarázat sem rosszabb a többinél. De, azt hiszem, nem meríti ki a dolog lényegét. (Már csak azért sem, mivel Kornyilov hosszú hallgatását nem belső, hanem nagyon is külső okok váltották ki.)

Az olvasók Vlagyimir Kornyilov versei iránt megnyilvánuló jóindulatú figyelmének és felfokozott érdeklődésének fő oka a lírikus tehetségének természetében rejlik.

A verstermés soha nem látott bősége ellenére kevés az igazi költő, mindig is kevés volt, de Kornyilov még ezen kevesek közül is kiemelkedik. Kiemelkedik nemcsak tehetsége erejét és energiáját tekintve, hanem mindenekelőtt annak minősége, legbensőbb természete révén is.

Kornyilov versei akaratlanul Paszternakot idézik, ő mondta egyszer, hogy a költészet nem más, mint a „lélek gyorsírása”. Valamint azokat az ugyancsak Paszternaktól származó nem kevésbé híres szavakat a versekről, melyek „fojtogatnak és megölnek”.

Kornyilov most publikált versciklusainak egyikében van egy rövid vers, a „Zene önmagáért”.

Az éjszakai elektricskán egy csapat dzsesszenész („banda”, ahogy kedélyes zsargon szóval illeti őket a költő) játszik valamit a maga számára. Nem gondolnak a hallgatóra, egyáltalán nem törődnek azzal, milyen hatást tesz játékuk a környezetükre. De a költőt lenyűgözi ez a „zene önmagáért”.

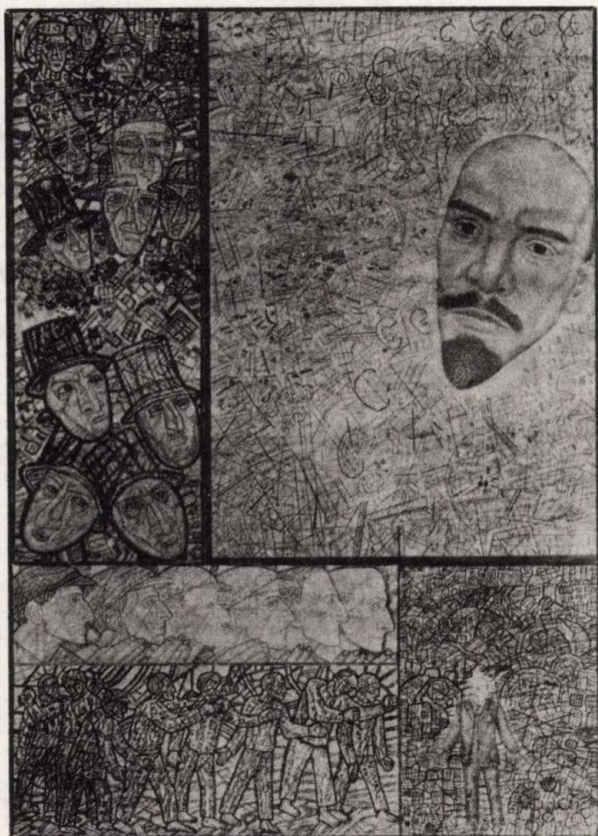
A költő, amint ez általában jellemző rá, a pillanatnyi lelkiállapotát rögzítette. De teljesen megalapozottan tarthatjuk Kornyilov költői programjának ezeket a metszően őszinte sorokat. Teljesen megalapozottan mondhatta volna ezekről a sorairól: „Itt állok, másként nem tehetek!”

Most bizonyára felhangzanak az értetlen, sőt elégedetlen hangok:

– Hogyhogy önmagáért? És az olvasó? Az igazi költészet, mint minden művészet, mégiscsak értünk, hallgatókért, nézőkért, olvasókért születik. Miféle költészet ez, ha csak önmagáért van?

De éppen ebben rejlik a lírai költészet egyik alapvető törvénye: csak akkor van esélye arra, hogy értünk való zenévé váljon, ha úgy született, úgy keletkezett a költő lelkében, mint zene önmagáért.

BAKA ISTVÁN fordítása

GOELRO